

Ewa Maria Ryguła

Pieczenie gminne

**miejsowości powiatu pszczyńskiego
od początku XVIII w. do 1939 r.**

Pszczyna 2009

Przedmowa

Słowo wstępne

Z przyjemnością przedstawiamy kolejną publikację z serii wydawniczej: Biblioteczka Ziemi Pszczyńskiej. W krótkim czasie – zwłaszcza po przeobrażeniach społeczno-politycznych po 1989 r. – powstało wiele prac pisanych ręką bezpośrednich uczestników lub świadków wydarzeń, literatów, poetów, jak i historyków, których efekty działalności są zadziwiające i zachwycające. Część z nich prezentowana szerokiej publiczności w serii Biblioteczki Ziemi Pszczyńskiej, oprócz niewątpliwych walorów poznawczych, pełni funkcje dydaktyczne i służy edukacji regionalnej młodzieży.

Te funkcje towarzyszą również najnowszej publikacji pt. „Pieczęcie gminne miejscowości powiatu pszczyńskiego od początku XVIII w. do 1939 r.” Opracowanie jest efektem badawczych zainteresowań historią Śląska a w szczególności sfragistyką i heraldyką śląską doktorantki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Mam nadzieję, że opracowanie stanowić będzie wartościowe uzupełnienie wiedzy na temat naszej małej ojczyzny a poprzez poznanie dawnych godeł pieczętnych pozwoli na nią spojrzeć oczami jej mieszkańców. Dla wielu będzie inspirującym wyzwaniem do porównań z dotychczasowymi ustaleniami, szczególnie dotyczącymi herbów, w wielu miejscowościach naszego powiatu.

Tym bardziej więc zapraszam do lektury.

Starosta Pszczyński

Józef Tetla

Spis treści

Przedmowa	5
Słowo wstępne	7
Wstęp	9
Gmina Goczałkowice Zdrój	17
Goczałkowice Dolne	17
Goczałkowice Górne	17
Gmina Kobiór	19
Kobiór	19
Gmina Miedźna	21
Frydek	21
Erdmannsbruch – Kolonia Frydecka	21
Gilowice	22
Góra	23
Grzawa	24
Miedźna	25
Wola	26
Zawadka	27
Gmina Pawłowice	28
Golasowice	28
Charlottendorf – Kolonia Golasowicka	29
Jarząbkowice	29
Krzyżowice	30
Pawłowice	31
Pielgrzymowice	32
Pniówek	33
Warszowice	33

Gmina Pszczyna	35
Brzeźce	35
Czarków	36
Ćwiklice	37
Grzebłowiec	38
Jankowice	39
Łąka	41
Piasek	42
Poręba	43
Rudołtowice	44
Siedlice	45
Stara Wieś	45
Studzienice	46
Studzionka	47
Wiśła Mała	48
Wiśła Wielka	49
Zarzecze	51
Gmina Suszec	52
Kobielice	52
Kryry	52
Mizerów	53
Radostowice	54
Rudziczka	55
Suszec	56
Zakończenie	59
Bibliografia	61

Opinia o opracowaniu Ewy Ryguły: „*Pieczęcie gminne miejscowości powiatu pszczyńskiego od początku XVIII w. do 1939 r.*”

Praca Ewy Ryguły to rzetelne i wnikliwe opracowanie problematyki pieczęci gmin wiejskich od początku XVIII w. do 1939 r. Opracowanie takie jest przy tym niezwykle potrzebne i przydatne. Jego podstawą była kwerenda źródłowa w archiwach państwowych i kościelnych. Wykorzystano także pieczęcie znajdujące się w katastrze karolińskim, które to źródło było dotąd zazwyczaj pomijane w opracowaniach odnoszących się do tego rodzaju pieczęci. Podstawą kwerendy archiwalnej były akta urzędowe w postaci dokumentów landraty pruskiej z Pszczyny i zbioru akt gruntowych sądów w Pszczynie a także archiwalia znajdujące się w Archiwum Archidiecezjalnym w Katowicach. Tak szeroko przeprowadzona kwerenda źródłowa musi budzić uznanie.

W obszernym wstępie, który stanowi dobre wprowadzenie do opracowania, szczegółowo przedstawiona została podjęta problematyka badawcza, wskazane jasno cele i założenia rozprawy. Przyjęta z literatury przedmiotu klasyfikacja godeł pieczętnych nie budzi wątpliwości.

Opracowanie obejmuje wszystkie miejscowości z terenu powiatu pszczyńskiego. Z tego obszaru Autorce udało się bowiem odnaleźć pieczęcie gminne wszystkich miejscowości. Ewa Ryguła przeprowadziła analizę pieczęci pod kątem materiału pieczętnego, ikonografii pieczęci wraz z jej interpretacją. W mniejszym stopniu uwzględnione zostało funkcjonowanie tych pieczęci, co nie było jednak, jak zaznaczono we wstępie, celem tego opracowania. Autorce udało się dotrzeć do nieznanych dotąd pieczęci, których nie uwzględnili dotychczasowi badacze, jak np. pieczęci Warszowie, Poręby, Czarkowa i częściowo Kobióra. To pierwszy i bodajże najważniejszy walor opiniowanej pracy.

Drugim walorem jest udana próba nowej interpretacji ikonografii, próba oryginalna, jak w przypadku Miedźnej, Góry, Jankowic. Autorce udało się wyjaśnić skomplikowaną nieraz symbolikę przedstawioną na zachowanych, nie zawsze w najlepszym stanie pieczęciach. Wnikliwość i dociekliwość w tej kwestii muszą budzić uznanie.

Praca oparta jest na rzetelnej podstawie teoretycznej i erudycji Autorki. Swoje wywody osadza na dobrej znajomości zasad doboru godła pieczętnego. Dobrze orientuje się też w symbolice sfragistycznej. Podkreślić należy, że praca konsultowana była ze specjalistami z dziedziny sfragistyki, jak i z uznanymi znawcami dzieł sztuki pszczyńskiej. Wzmacnia to tylko jej wartość.

Praca napisana jest jasnym i przejrzystym językiem. Jest przystępny tłumaczy skomplikowane nieraz zagadnienia.

Z całym przekonaniem można ją rekomendować.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

116651 podr.

002-116651-00-0